

1488-92

Definitieve beschikking

Brabant Water NV
Postbus 1068
5200 BC 'S-HERTOGENBOSCH

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
info@brabant.nl
www.brabant.nl
Bank ING 67.45.60.043

Onderwerp

Grondwaterwet, vergunning pompstation Loosbroek

Nummer

2737834

Directie

Ecologie

1. Aanvraag

1.1 Beschrijving van de aanvraag

Op 2 april 2009 hebben wij van Brabant Water NV te 's-Hertogenbosch een aanvraag ontvangen voor een vergunning krachtens de Grondwaterwet voor het onttrekken van grondwater ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening. De aanvraag voorziet in een uitbreiding van de winning van 8 miljoen m³ per jaar naar 10.5 miljoen m³ per jaar op de winplaats Loosbroek, uit het diepe watervoerende pakket, gelegen op een diepte van ca 120 tot ca 165 meter minus maaiveld.

Naar verwachting zijn 27 pompputten nodig, deze zijn gelegen op de kadastrale percelen gemeente Heesch, Sectie E, nrs. 25, 39 en 40 en gemeente Heeswijk-Dinther, sectie D, nrs 242, 343, 362, 369 en 555.

De huidige begrenzing van het waterwingebied, zoals opgenomen in de Provinciale Milieuverordening 2010, blijft ongewijzigd. De bestaande boringvrije zone zal worden uitgebreid. Besluitvorming hierover zal plaatsvinden door een wijziging van de Provinciale Milieuverordening 2010 en de Verordening ruimte Noord-Brabant.

1.2 Aanleiding voor het indienen van de aanvraag

Deze aanvraag maakt onderdeel uit van een optimalisatie van de grondwaterwinningen in oostelijk Noord-Brabant. Gevraagd wordt om de winningen bij Loosbroek en Veghel te mogen uitbreiden met elk 2,5 miljoen m³ per jaar waarbij de ondiepe winningen bij Boxmeer en Vierlingsbeek beëindigd zullen worden. De totale winningsomvang blijft hierbij gelijk.

De aanleiding voor deze verplaatsing is als volgt samen te vatten:

- De technische staat van productiemiddelen te Vierlingsbeek en Boxmeer maken een renovatie noodzakelijk.

Het provinciehuis is vanaf het centraal station bereikbaar met stadsbus, lijn 61 en 64, halte Provinciehuis, met de treintaxi en met de OV-fiets.

- Door de reconstructiecommissie is verzocht om te onderzoeken of verplaatsing mogelijk is;
- De winningen Boxmeer en Vierlingsbeek zijn ondiepe winningen die zeer kwetsbaar zijn. Door het ontbreken van afdekkende kleilagen hebben de winningen een direct effect op de omgeving. Omgekeerd hebben de gebruiksfuncties in de omgeving effect op de waterkwaliteit en is extra zuivering noodzakelijk;
- Om in de toekomst voldoende leveringszekerheid te garanderen acht Brabant Water het noodzakelijk dat de vergunningcapaciteit behouden blijft en wordt verplaatst naar een meer duurzame locatie;
- Uit een vooronderzoek komen de locaties Veghel en Loosbroek als de best vervangende locaties naar voren.

De gehele optimalisatie is uitgewerkt in één milieueffectrapport. Voor de besluitvorming in het kader van de Grondwaterwet zijn twee vergunningaanvragen ingediend. Naast de onderhavige aanvraag Loosbroek is er verder een aanvraag ingediend voor een uitbreiding van de diepe winning Veghel van 9.5 naar 12 miljoen m³ per jaar.

1.3 Huidige vergunnings situatie

Voor de winplaats Boxmeer is een vergunning verleend voor een winning van 2 miljoen m³ per jaar uit het ondiepe pakket, voor de winplaats Vierlingsbeek 3 miljoen m³ per jaar uit het ondiepe pakket.

Voor de winplaats Loosbroek is vergunning verleend voor een winning van 8 miljoen m³ per jaar uit het diepe pakket. Voor de winplaats Veghel 9.5 miljoen m³, eveneens uit het diepe pakket.

2. Milieueffectrapportage

2.1 MER-plicht

De voorgenoemde activiteit valt onder categorie 15.1 van de C-lijst van het Besluit milieueffectrapportage 1994 (de onttrekking van grondwater aan de bodem alsmede de wijziging of uitbreiding van bestaande onttrekkingen). Dit betekent dat een milieueffectrapport (hierna te noemen MER) is opgesteld. Het MER is opgesteld ten behoeve van de besluitvorming in het kader van de aanvraag om een vergunning op grond van de Grondwaterwet. Het MER is bedoeld om de gevolgen van de voorgenoemde activiteit voor het milieu inzichtelijk te maken en zo de milieubelangen een volwaardige plaats bij de besluitvorming op de aanvraag te geven.

Overeenkomstig het Besluit milieu-effectrapportage 1994, is voor zowel de aanvraag Loosbroek als voor de aanvraag voor Veghel de MER-plicht van toepassing. Brabant Water heeft er, gezien de sterke samenhang tussen beide aanvragen, voor gekozen hiervoor één MER op te stellen.

2.2 Het milieueffectrapport (MER)

Nummer

2737834

2.2.1 Verloop van de MER-procedure

Door Brabant Water is op 9 juni 2006 de Startnotitie ingediend. Uitgangspunt hierbij was het verplaatsen van de winningen Vierlingsbeek en Boxmeer naar een nieuwe locatie met een vergelijkbare diepte. Uit het vooronderzoek komen de locaties Loosbroek en Veghel als kansrijk naar voren, mede omdat aangesloten kan worden op de bestaande infrastructuur omdat op beide locaties al een winning aanwezig is.

Door de Commissie voor de m.e.r. is de suggestie gedaan om ook diepe winningen in de MER uit te werken. Dit is niet overgenomen omdat het vooronderzoek gericht is op ondiepe winningen en omdat een verdieping van de winning destijds niet in overeenstemming was met het vastgestelde waterhuishoudkundig beleid van de provincie Noord-Brabant.

Op 14 november 2006 zijn door ons de "Richtlijnen MER, Reallocatie van grondwaterwinningen Noord-Brabant" vastgesteld. In aanvulling op deze richtlijnen is door ons bij brief van 2 september 2008 aan Brabant Water verzocht om toch ook diepe winningen op Veghel en Loosbroek in het onderzoek te betrekken.

Op 2 april 2009 hebben wij, tegelijk met de vergunningaanvragen, het Milieueffectrapport "Reallocatie grondwaterwinningen, van Boxmeer en Vierlingsbeek naar Loosbroek en Veghel" van Brabant Water ontvangen.

Wij hebben geoordeeld dat het MER voldoende uitwerking geeft aan de door ons opgestelde richtlijnen en de wettelijke eisen die worden gesteld aan het MER en achten het MER daarom aanvaardbaar.

Het milieueffectrapport heeft van 12 juni 2009 tot en met 23 juli 2009 ter inzage gelegen. Er is geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het houden van een hoorzitting. In totaal zijn 12 zienswijzen ingediend, waarvoor wij verwijzen naar paragraaf 2.3.3. Door de Provinciale Omgevingscommissie is op 18 december 2009 advies uitgebracht. Naar aanleiding van vragen van de commissie m.e.r. is door Brabant Water op 21 augustus 2009 "Toelichting MER reallocatie grondwaterwinningen Boxmeer en Vierlingsbeek" uitgebracht. De Commissie voor de m.e.r. heeft haar toetsingsadvies uitgebracht op 24 september 2009.

2.2.2 Coördinatie met medebevoegd gezag

Coördinatie in het kader van m.e.r.-procedure met een ander medebevoegd gezag is niet aan de orde.

2.3 Overwegingen bij het MER

2.3.1 Toetsingsadvies commissie voor de milieu-effectrapportage

De Commissie voor de m.e.r. is van oordeel dat:

1. alle essentiële informatie voor besluitvorming in het MER aanwezig is;
2. meer inzicht is ontstaan in de mate van duurzaam omgaan met water van de verschillende alternatieven. Ook is aannemelijk gemaakt dat aan de voorwaarden voor uitbreiden van diepe winningen van zowel het vigerende als ontwerp Provinciaal Waterplan kan worden voldaan;
3. de conclusie dat significante negatieve effecten op Natura-2000 gebieden zijn uit te sluiten, op juiste gronden is getrokken.

2.3.2 Alternatieven

Per winplaats Boxmeer, Vierlingsbeek, Veghel en Loosbroek zijn meerdere alternatieven uitgewerkt in het MER.

Het nulplusalternatief vormt het referentiealternatief. Dit alternatief gaat uit van een onttrekking van de vergunde capaciteit op de winplaatsen Boxmeer en Vierlingsbeek, waarbij aanvullende zuiveringsstappen worden gerealiseerd. De effecten op de omgeving worden hierbij beperkt door de inzet van spoelwater, aanvoer van extra oppervlaktewater en een aangepast peilbeheer. Ook bij aanvullende maatregelen is nog sprake van een aanzienlijk effect door optredende droogteschade in de landbouw. Verder heeft het een beperkt negatief effect op de beekafvoeren en het natuurlijk milieu. Belangrijk probleem blijft echter de ontwikkeling van de grondwaterkwaliteit. Complexe zuivering blijft noodzakelijk, dit heeft extra energieverbruik en milieubelasting tot gevolg.

De “middeldiepe alternatieven” gaan uit van een verplaatsing naar het middeldiepe watervoerende pakket in Veghel en Loosbroek. Hierbij zijn variaties doorgevoerd in de verdeling over de winplaatsen, de verdeling binnen de winplaatsen en in mitigerende maatregelen. Door inzet van spoelwater en een aangepast peilbeheer kunnen de gevolgen van deze verlagingen op landbouw en natuur beperkt worden. De resterende verlaging direct bij de winplaats Loosbroek bedraagt 20 tot 30 cm. De lijn met 2 cm verlaging ligt op ongeveer 2,5 km.

De middeldiepe alternatieven gaan er vanuit dat de winningen Boxmeer en Vierlingsbeek zullen worden beëindigd. Naast een voordeel door minder droogteschade voor de landbouw heeft het stoppen ook een nadelig effect op de landbouw omdat direct rond de winplaats vernatting zal optreden door de stijging van de grondwaterstanden. Dit zal het sterkst plaatsvinden bij de winning Boxmeer.

De “diepe alternatieven” gaan uit van een uitbreiding van de bestaande diepe winningen bij Loosbroek en Veghel. Bij Loosbroek vindt de uitbreiding plaats verspreid over twee puttenvelden. Bij Veghel vindt de uitbreiding plaats op het zuidelijk deel van het puttenveld om het aantrekken van zoutwater over de breuklijn te voorkomen. In Veghel is het effect op de freatische grondwaterstand beperkt, met een maximum kleiner dan 10 cm direct rond de winplaats. Mitigerende maatregelen worden niet nodig geacht. Bij Loosbroek is de invloed op de grondwaterstand vergelijkbaar. Door de inzet van spoelwater en een aangepast peilbeheer wordt het effect op landbouw en natuur beperkt. Dit alternatief gaat er eveneens vanuit dat de winningen Boxmeer en Vierlingsbeek zullen worden beëindigd. Naast een voordeel door minder droogteschade voor de landbouw heeft het stoppen ook een nadelig effect op de landbouw omdat direct rond de winplaats een sterke vernatting zal optreden door de stijging van de grondwaterstanden. Het sterkst zal dit plaatsvinden bij de winning Boxmeer.

Het Meest Milieuvriendelijke alternatief (MMA) gaat uit van het volledig stoppen van de winningen Boxmeer en Vierlingsbeek en de diepe winning Veghel en Loosbroek uitbreiden met elk 2.5 miljoen m³ per jaar, aangevuld met de volgende maatregelen:

- Geen drainage in Boxmeer en de grondwaterstandverhoging accepteren om zoveel mogelijk positieve natuureffecten te realiseren.
- Bij Boxmeer mogelijk een dassenburcht verplaatsen omdat deze te nat wordt;
- Inzet spoelwater en aangepast peilbeheer bij Veghel en Loosbroek om de optredende hydrologische effecten zoveel mogelijk te beperken;
- In overleg met de grondeigenaren worden waar mogelijk beheersmaatregelen genomen om de kwaliteit van de weidevogelgebieden te verbeteren, waarbij gedacht wordt aan aangepast maaibeheer of het sparen van nesten bij werkzaamheden.

Als voorkeursalternatief (VKA) is door Brabant Water gekozen voor het MMA, maar met drainerende maatregelen in de omgeving van Boxmeer. Insteek van de maatregelen zijn het beperken van de natschade voor de landbouw met behoud van de positieve effecten van vernatting voor natuur. Het drainageplan zal worden opgesteld in samenwerking met de gemeente, waterschap Aa en Maas en particuliere grondbezitters.

2.3.3 **Inspraakreacties en adviezen**

Naar aanleiding van de ter inzage legging van het MER en de vergunningaanvraag hebben wij 12 schriftelijke zienswijzen ontvangen.

1. De heer Dilisse te Erp maakt geen bezwaar mits de uitbreiding in Veghel plaats gaat vinden in het diepe pakket. Zijn melkveebedrijf ligt in de nabijheid van de winning.

2. De Brabantse Milieufederatie te Tilburg geeft aan dat zij in principe het VKA kunnen onderschrijven maar vraagt voor de volgende punten aandacht:
- Drainage Boxmeer: Verzocht wordt om de aan te leggen drainage zo beperkt mogelijk te houden en waar mogelijk het af te voeren water opnieuw in te zetten.
 - Waterkwaliteit: Aangegeven wordt dat door het opheffen van de beschermingszones in Boxmeer en Vierlingsbeek de waterkwaliteit niet mag verslechteren, overeenkomstig de Kaderrichtlijn Water.
 - Uitbreiding van diepe winningen. Voor deze specifieke situatie wordt hiermee ingestemd. Het moet echter niet gezien worden als een oplossing die overal zondermeer kan worden toegepast. De situatie dient zodanig specifiek te zijn dat voor andere situaties hieraan geen rechten kunnen worden ontleend.
 - Stijging grondwaterspiegel: Een te snelle stijging van de grondwaterstand door het stoppen van de winningen Boxmeer en Vierlingsbeek kan schadelijke gevolgen hebben voor de bomen. Gevraagd wordt om nader overleg met betrokken partijen om oplossingen hiervoor te zoeken.
 - Weidevogelproblematiek: Extra aandacht voor het beschermen van de weidevogelstand wordt belangrijk geacht. Verzocht wordt hier snel mee te beginnen.
3. De heer/mevrouw Evers te Vierlingsbeek verzoekt om maatregelen om te natte percelen te voorkomen die ontstaan door het stoppen van de winning Vierlingsbeek.
4. College van B en W van de gemeente Veghel onderschrijven de voorkeursoplossing waarbij in Veghel en Loosbroek wordt uitgegaan van een uitbreiding van de diepe winning.
5. College van B en W van de gemeente Boxmeer is van mening dat het stopzetten van de winningen Boxmeer en Vierlingsbeek en uitbreiding van de capaciteit in Veghel en Loosbroek op een juiste wijze in beeld is gebracht. Het stopzetten van de winning Boxmeer, zonder aanvullende maatregelen om wateroverlast te voorkomen, wordt niet acceptabel geacht. Het wordt hierbij belangrijk geacht een goed evenwicht te bereiken tussen de belangen voor landbouw en natuur. Zij zijn van mening dat overeenstemming nodig is over de te nemen maatregelen voordat met de stopzetting van de winning wordt begonnen. Verder vragen zij aandacht voor de gevolgen van een te snelle stijging van de grondwaterstand voor de bomen.
- Tot slot pleiten zij voor een snelle aanpassing van de grondwaterbeschermingszones nadat met het stoppen van de winning is begonnen.

6. De heer Van der Laan te Mariaheide is van mening dat bij de daadwerkelijke uitvoering van de diepe winning dit nu en op lange termijn geen negatieve gevolgen mag hebben. Op de voorhand wordt daarom bezwaar aangetekend tegen:
 - Mogelijke verscherpte regelgeving ten aanzien van bouw en grondwateronttrekkingen op eigen terrein;
 - Beperkingen ten aanzien van meststoffen en bestrijdingsmiddelen;
 - Extra bouwvoorschriften
 - Eventuele droogteschade en natschade.
7. Algemeen bestuur van het Waterschap Aa en Maas is van mening dat verplaatsing van de winning Boxmeer en Vierlingsbeek naar Veghel en Loosbroek weinig nadelen heeft voor het waterschap indien de waterhuishouding rond Boxmeer voldoende wordt aangepast. Het waterschap wil op constructieve wijze blijven meewerken aan de reallocatie, op voorwaarde dat Brabant Water haar verantwoordelijkheid neemt voor de (financiële) consequenties. Een convenant tussen het waterschap, Brabant Water en de gemeente Boxmeer achten zij hiervoor noodzakelijk.
8. De Zuidelijke Land- en tuinbouworganisatie kan instemmen met het voorkeursalternatief, waarbij de winningen Vierlingsbeek en Boxmeer verplaatst worden naar een diepe winning in Loosbroek en Veghel.
9. Stichting Achmea rechtsbijstand, optredend namens de Gebr. Van Duijnhoven te Erp, geeft aan dat toch nog onduidelijkheid bestaat over de exacte gevolgen voor de landbouw en vreest dat toch schade door droogte zal optreden bij een uitbreiding van de winning te Veghel. Ze zijn van mening dat schade zoveel mogelijk moet worden voorkomen en voor zover dit niet mogelijk is moet schade worden gecompenseerd.
10. De heer/mevrouw Stoffelen te Vierlingsbeek acht het een goede zaak dat de winningen Boxmeer en Vierlingsbeek worden verplaatst naar Loosbroek en Veghel omdat daar de natuurlijke bescherming van het water beter is. De noodzakelijke herstelmaatregelen die nodig zijn bij het stoppen van de winningen dienen door Brabant Water betaald te worden.
11. De Rijksdienst voor het Culturele Erfgoed geeft aan dat de effecten van de activiteiten van de verschillende alternatieven op de aanwezige dan wel te verwachten cultuurhistorische waarden voldoende in beeld zijn, ten behoeve van een gefundeerde besluitvormingsproces.
12. De ZLTO afdeling St. Anthonis onderschrijft de verplaatsing, mits de voorgestelde maatregelen bij Boxmeer worden genomen om natschade in de landbouw te voorkomen.
13. Milieuvereniging Land van Cuijk is van mening dat, ondanks verzet van de landbouw, de stijging van de grondwaterstand door het stoppen van de winning, maximaal mogelijk moet zijn. Hierbij moet aandacht zijn voor mogelijke bomensterfte en bedreiging van de dassenburcht. Tevens vragen ze aandacht voor het belang van positieve maatregelen voor de weidevogels in de omgeving van de uit te breiden winningen.

De ingebrachte reacties zijn als volgt samen te vatten:

1. Voorkeur voor een diepe winning te Veghel en Loosbroek
2. Vernatting rond Boxmeer en Vierlingsbeek
3. Gevolgen uitbreiding diepe winningen.
4. Opheffen grondwaterbeschermingsgebied.
5. Aandacht voor weidevogels
6. Alleen incidentele verdieping toe staan

Nummer

2737834

Reactie op de zienswijzen:

Ad. 1. Voorkeur voor een diepe winning te Veghel en Loosbroek:

Het onttrekken van grondwater beneden sterk afsluitende lagen heeft tot gevolg dat de verlagingen over een groot gebied wordt uitgespreid. In een groot deel van het invloedsgebied zijn hierdoor de verlagingen zo klein dat deze niet meer tot herkenbare nadelige effecten leiden voor de gebruiksfuncties. Verder heeft een onttrekking beneden een dikke kleilaag tot gevolg dat geen beschermingszone zal worden ingesteld, maar dat alleen een boringvrije zone zal worden aangewezen.

Ad. 2. Vernatting rond Boxmeer en Vierlingsbeek door stoppen winning:

Door het stoppen van de ondiepe winningen zullen de grondwaterstanden stijgen. Voor de drogere delen van het gebied zal dat verminderde droogteschade tot gevolg hebben en voor de natte delen zal dit resulteren in een beperking van de gebruiksmogelijkheden van de landbouwgronden. Door Brabant Water zal in overleg met het waterschap en de gemeente een pakket van maatregelen worden opgesteld om de gevolgen voor de verhoogde grondwaterstanden te beperken. Besluiten over de te nemen maatregelen zullen onder de bevoegdheid van het waterschap vallen. De te nemen ontwateringsmaatregelen voor de landbouw kunnen wel tot gevolg hebben dat de positieve effecten van het stoppen van de winning voor de natuur beperkt worden.

Ad 3. Gevolgen uitbreiding diepe winningen

Bij een uitbreiding van de onttrekkingen treden er verlagingen van de grondwaterstand op. Bij een diepe onttrekking, beneden sterk afsluitende lagen, worden de verlagingen sterk gespreid over een groot gebied. De optredende verlagingen blijven hierdoor zo klein dat meestal geen merkbare invloed op de groei van landbouwgewassen meer aanwezig is. Omdat de verblijftijd van het onttrokken grondwater tussen de bovenzijde van de afdekkende kleilaag en de pompput meer dan 25 jaar bedraagt, wordt er geen grondwaterbeschermingszone ingesteld. Wel is een boringvrije zone van toepassing. Een boringvrije zone stelt alleen eisen aan ingrepen beneden de afsluitende laag. In een boringvrije zone zijn geen regels van toepassing met betrekking tot meststoffen, bestrijdingsmiddelen en bouwvoorschriften.

- Ad 4. Opheffing grondwaterbeschermingsgebied:
Voor het opheffen en instellen van een grondwaterbeschermings- en boringvrijzone is een wijziging van de Provinciale Milieuverordening (PMV) noodzakelijk. Verder dient de begrenzing in de Verordening ruimte te worden aangepast. Verwacht kan worden dat snel na het onherroepelijk worden van de vergunningbesluiten, de noodzakelijke wijzigingen zullen plaatsvinden. Indien Europeesrechtelijke aspecten spelen bij de wijziging van de PMV zullen deze in de procedure tot wijziging van de PMV aan de orde dienen te komen.
- Ad 5. Aandacht voor weidevogels:
Uit de MER-studie komt naar voren dat de weidevogelproblematiek vooral in de omgeving van Loosbroek aan de orde is.
Grondwaterstanddaling door grondwaterwinning heeft over het algemeen een ongunstig effect op het voorkomen van weidevogels. Uit het VKA blijkt dat door inzet spoelwater en aangepast peilbeheer de waterhuishoudkundige effecten voor een deel zijn te mitigeren. Verder is Brabant Water voornemens in overleg met grondeigenaren extra beheersmaatregelen te ondersteunen gericht op het verbeteren van de kwaliteit van de weidevogelgebieden.
- Ad 6. Alleen incidentele verdiepingen toestaan:
Het diepe grondwater heeft een uitstekende kwaliteit door de natuurlijke bescherming van deze lagen. Verder hebben onttrekkingen uit deze lagen weinig zichtbare effecten omdat de optredende verlagingen gespreid worden over grote gebieden. Niet alleen de waterleidingbedrijven maar ook de industrie en de landbouw hebben daarom veel belangstelling voor het gebruik van diep grondwater. Omdat deze diepe lagen putten met een grote capaciteit mogelijk maken, is ook uit kostenoverweging bij de bodemenergie-opslagsystemen veel belangstelling voor het gebruik van de diepe bodemlagen.
Uitbreiding van de onttrekking uit diepe lagen heeft tot gevolg dat versnelde toestroom uit bovenliggende lagen zal optreden. Verder zal door de overlap van de sterk gespreide effecten de achtergrondverdroging toe gaan nemen. De afgelopen jaren is een zeer terughoudend beleid gevoerd ten aanzien van de uitbreiding van diepe onttrekkingen en zijn er zelfs beperkingen gesteld aan bestaande diepe onttrekkingen.

2.3.4 Advies Provinciale Omgevingscommissie

Door de Provinciale Omgevingscommissie (POC) is op 18 december 2009 advies uitgebracht.

De POC kan instemmen met de conclusies van het MER en met de door Brabant Water ingediende aanvragen om vergunning ingevolge de Grondwaterwet.

Zij plaatst hierbij de volgende kanttekeningen:

- a) De commissie vraagt aandacht voor de relatie tussen KWO-systemen en de grondwaterwinning voor de productie van drinkwater. De commissie wil graag inzicht of er belemmeringen bij bedrijven en particulieren verwacht kunnen worden.
- b) De commissie heeft kennis genomen van de in voorbereiding zijnde afspraken over hoe om te gaan met het herstel van het historisch watersysteem rondom verlaten winningen tussen waterschap, gemeente en Brabant Water in de vorm van een convenant met toezegging van uitvoeringsmiddelen. Zij hecht er aan dat het herstel van het historisch watersysteem rondom te verlaten winningen, zoals opgenomen in het VKA, op een adequate wijze geborgd wordt.
- c) De commissie stelt prijs op een overzicht van de verschillende (toekomstige) winningen op diep, middeldiep en ondiep niveau om de samenhang in beeld te krijgen. Daarbij kan dan ook meegenomen worden de vraag of de kaders vanuit het provinciaal beleid aanpassing behoeven.

Reactie op het advies van de Provinciale Omgevingscommissie:

Ad a. KWO en grondwateronttrekkingen.

Uitbreiding van de diepe waterwinning in Veghel en Loosbroek zal tot gevolg hebben dat de boringsvrije zone ingevolge de Provinciale milieuverordening wordt uitgebreid. Dit heeft geen beperkende effecten op de toepassing van KWO. De grondwaterbeschermingsgebieden bij Boxmeer en Vierlingsbeek zullen komen te vervallen en hiermee ook de nu geldende beperkingen voor de toepassing van KWO.

Ad b. Herstel historisch watersysteem.

Al meer dan 50 jaar wordt op de winplaatsen Boxmeer en Vierlingsbeek grondwateronttrokken. In deze periode zijn de eisen die de landbouw stelt aan de ont- en afwatering sterk gewijzigd en is de waterhuishouding hierop aangepast. Vanwege de aanwezige winning is deze algemene aanpassing van de waterhuishouding niet of niet geheel doorgevoerd.

Tussen Brabant Water, gemeente en waterschap is een overeenkomst in voorbereiding om de afspraken vast te leggen over de noodzakelijke aanpassingen van de waterhuishouding bij het stoppen van de winningen.

Ad c. Overall plan

Het door de commissie gevraagde overall plan is voor de besluitvorming op onderhavige aanvraag niet relevant.

Nummer

2737834

2.4 Evaluatie

Wij zijn als bevoegd gezag verplicht een evaluatie-onderzoek uit te voeren. Het evaluatie-onderzoek dient zich te richten op de werkelijk als gevolg van de activiteit opgetreden milieugevolgen (artikel 7.39 Wet milieubeheer).

Uit het onderzoek en de ingekomen reacties blijkt dat de evaluatie zich in het bijzonder moet richten op:

- De gevolgen van de uitbreiding en het stoppen van winningen op de grondwaterstanden, stijghoogtes en de waterkwaliteit. Specifiek meetnet, een nulmeting en een periodieke evaluatie is hierbij van belang.
- Effecten op doelsoorten (amfibieën, dassen en weidevogels). Uitvoeren van veldonderzoek om de huidige situatie vast te leggen en veranderingen hierin te bepalen.
- Specifiek onderzoek naar de gevolgen van de mogelijk snelle stijging van de grondwaterstand bij winplaats Boxmeer op de bomen in de omgeving en op de leefomstandigheden van dassen.
- Gevolgen voor de landbouwopbrengsten. Uitvoeren van een nulmeting en het vastleggen van de huidige situatie. In de gebieden met mogelijk negatieve gevolgen is monitoring van de grondwaterstand noodzakelijk en is periodiek evaluatie gewenst.
- Monitoren van de mogelijke toestroom van brak/zout grondwater.

Het huidige meetnet rond Boxmeer en Vierlingsbeek is specifiek ingericht op het vaststellen van droogteschade door de huidige onttrekking. Bij het stoppen zullen vooral problemen ontstaan in gebieden die nat zijn en die nu minder aandacht hebben. De winningen Veghel en Loosbroek bereiken een grote omvang. Meer aandacht is nodig naar de gevolgen voor landbouw en natuur en het effect op aantrekken van brak/zout grondwater.

Op grond van het bovenstaande achten wij het redelijk dat wij 5 jaar na inwerkingtreding van dit besluit verslag doen van het onderzoek naar de werkelijke milieueffecten (artikel 7.41 Wet milieubeheer).

3. Procedure van de aanvraag om Grondwaterwetvergunning

3.1 De aanvraag

De aanvraag is door ons op 2 april 2009 ontvangen en doorgestuurd naar de wettelijke adviseurs

Deze aanvraag maakt onderdeel uit van een optimalisatie van de waterwinningen in het oostelijk deel van het voorzieningsgebied van Brabant Water. Beoogd wordt de diepe winningen te Veghel en Loosbroek elk met 2.5 miljoen m³ uit te breiden en hiervoor de winplaatsen Boxmeer en Vierlingsbeek te sluiten. De totaal toegestane winningsomvang neemt hierbij niet toe.

De gehele optimalisatie is uitgewerkt in één Milieueffectrapport. Voor de besluitvorming in het kader van de Grondwaterwet zijn twee vergunning-aanvragen ingediend. Naast de onderhavige aanvraag Loosbroek is er verder een aanvraag ingediend voor een uitbreiding van de diepe winning Veghel van 9.5 naar 12 miljoen m³ per jaar.

Dit besluit gaat specifiek in op de uitbreiding van de diepe winning te Loosbroek.

3.2 Ter inzage legging

De aanvraag, de ontwerpbesikking en de bijbehorende stukken hebben gedurende 6 weken, namelijk van 10 december 2010 tot en met 20 januari 2011 ter inzage gelegen op de volgende locaties:

- het dienstenplein van het provinciehuis, Brabantlaan 1 te 's-Hertogenbosch;
- het gemeentehuis van Sint Anthonis, Brink 3 te Sint Anthonis;
- het gemeentehuis van Boxmeer, Raadhuisplein 1 te Boxmeer;
- het gemeentehuis van Veghel, Stadhuisplein 1;
- het gemeentehuis van Bernheze, De Misse 6 te Heesch.

3.3 Zienswijzen naar aanleiding van de ontwerpbesikking

Gedurende de periode van ter inzage legging is een informatie- en inspraakavond georganiseerd, namelijk op 5 januari 2011. Tijdens de hoorzitting is geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid zienswijzen in te dienen. Door de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie is ter zitting aangegeven dat de door haar ingediende reactie, naar aanleiding van de ter inzage legging van het MER, ook beschouwd moeten worden als ingediende zienswijze naar aanleiding van het ontwerp besluit.

Naar aanleiding van de ontwerpbeschikking op de aanvraag zijn de volgende zienswijzen ingekomen:

1. G.W. van Oss, woonachtig te Heeswijk, datum 4 januari 2011, mondeling ingekomen zienswijze per telefoon, geregistreerd onder nummer 2397983.
2. Waterschap Aa en Maas te 's-Hertogenbosch, datum 18 januari 2011, ingekomen per post op 20 januari 2011 en geregistreerd onder briefnummer 2392668.

In aanvulling hierop is in brieven van 11 juli 2011, kenmerk 2011/11167 en 2 september 2011, kenmerk 2011/13654, door het waterschap Aa en Maas verzocht om voorschriften te verbinden aan de te trekken besluiten voor de winningen te Boxmeer en Vierlingsbeek, met het oog op de kosten om wateroverlast tegen te gaan bij het stoppen van deze winningen. Bij brief van 16 december 2011, kenmerk 2011/19046, verklaart het waterschap dat het niet langer noodzakelijk is om voorschriften aan de in te trekken vergunningen te verbinden omdat overeenstemming is bereikt met Brabant Water. Het waterschap verklaart verder geen bezwaar meer te hebben tegen het verlenen van de vergunningen voor de pompstations Vergel en Loosbroek.

3. De Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie, te Tilburg, datum 20 juli 2009, ingekomen per post op 21 juli 2009 en geregistreerd onder briefnummer 1563171.

3.4 Samenvatting van en reactie op zienswijzen

De mondelinge zienswijze van reclamant Van Oss luidt als volgt:

Reclamant is van mening dat zijn percelen te nat zijn en bij het voorbereiden van mitigerende maatregelen moet rekening worden gehouden met dit gegeven. Verhoging van slootpeilen en extra aanvoer van water, om de gevolgen van de winning te verminderen, dienen daarom niet in de omgeving van zijn percelen plaats te vinden.

Reactie op zienwijze:

Verhoging van de slootpeilen en wateraanvoer maken geen onderdeel uit van de aanvraag. Het waterleidingbedrijf onderzoekt samen met ondermeer het waterschap welke mogelijkheden er zijn. De bevoegdheid voor de te nemen maatregelen ligt bij het waterschap, zij zullen de nadelige gevolgen van mitigerende maatregelen in de beoordeling bij haar besluitvorming moeten betrekken.

De zienswijzen van het waterschap Aa en Maas luiden samengevat als volgt:

Nummer
2737834

Het waterschap geeft aan dat een overeenkomst in voorbereiding is om afspraken vast te leggen over de noodzakelijke aanpassingen in de waterhuishouding rond de te sluiten winplaatsen Boxmeer en Vierlingsbeek. Zij wijzen er op dat voor een goede afhandeling van deze afspraken het wenselijk is dat er in de voorschriften van de definitieve vergunning wordt opgenomen dat Brabant Water verantwoordelijk is om in goed overleg met andere betrokkenen tot een overeenkomst te komen.

Reactie op zienswijzen:

Achtergrond bij deze zienswijze is de verdeling van de verantwoordelijkheden en kosten die het gevolg zijn van het stoppen van de winning Boxmeer/Vierlingsbeek. Door het stoppen van de winningen zal bij veel landbouwers de schade als gevolg van verlaagde grondwaterstand verdwijnen. Percelen die dicht bij de winning liggen hadden mogelijk voordeel van de winning omdat de natuurlijke hoge grondwaterstand door de winning werd verlaagd. Door het stoppen van de winning verdwijnt dit voordeel. De noodzaak en omvang van eventueel te nemen maatregelen zijn nu niet bekend en maken geen onderdeel uit van dit besluit. Op grond van vergunningvoorschrift VI dient Brabant Water wel een meet- en monitoringsplan op te stellen. Uit de metingen zal blijken in welke mate de grondwaterstanden zullen gaan stijgen door het stoppen van de winningen Boxmeer en Vierlingsbeek. Hiermee zal inzicht ontstaan of maatregelen nodig zijn om te hoge grondwaterstanden op te heffen. De beoordeling van de noodzaak en omvang van eventueel te nemen maatregelen en de bevoegdheid voor eventuele besluitvorming hieromtrent ligt bij het waterschap.

Zienswijze van de Zuidelijke Land- en tuinbouworganisatie.

Door de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie is aangegeven dat de door haar ingediende reactie, naar aanleiding van de ter inzage legging van het MER, ook beschouwd moeten worden als ingediende zienswijze naar aanleiding van het concept besluit.

Reactie op zienswijzen ;

Het ontwerp besluit geeft geen aanleiding anders te reageren op deze zienswijze als al gedaan is bij de behandeling van de zienswijzen bij de ter inzage legging van de MER.

3.5 Advies Provinciale omgevingscommissie

De Provinciale Omgevingscommissie heeft in haar advies d.d. 16 maart 2011 aangegeven in te kunnen stemmen met de ontwerpbesluitingen.

4. Gevolgen van aangevraagde verplaatsing

In Loosboek is al een diepe onttrekking van 8 miljoen m³ per jaar toegestaan. Bij een uitbreiding van deze winning zal in de direct omgeving van de winplaats een extra daling optreden kleiner dan 10 cm. In een gebied met een straal van 1.5 km is een verlaging berekend van meer dan 5 cm. Het gebied met een verlaging van 2 cm is berekend tot op 2.5 km. Het gecombineerde effect van de bestaande diepe winning en de geplande diepe uitbreiding is ongeveer 4 maal groter dan de berekende effecten van de uitbreiding. Dit resulteert in een verlaging van meer dan 8 cm tot op 2.5 km. Het effect is te reduceren door spoelwater inzet en aangepast peilbeheer. Hierbij dient echter overwogen te worden dat door het waterschap nu ook al het beschikbare water maximaal wordt ingezet voor beheer, waaronder de huidige lozing van spoelwater. Onder droge omstandigheden blijft de beschikbaarheid van oppervlaktewater een probleem. In beperkte mate zullen de optredende verlagingen de groei van gewassen kunnen beïnvloeden. Voor de natuur is in dit gebied vooral het effect op weidevogels van belang. Door het nemen van specifieke beheersmaatregelen acht de aanvrager het mogelijk deze effecten voor een deel te mitigeren danwel een verbetering ten opzichte van de huidige situatie te bewerkstelligen. Het stijgen van de grondwaterstand in Boxmeer en Vierlingsbeek kan als indirect effect van de uitbreiding worden gezien. Droogteschade aan de landbouw en verdroging van de natuur zal verminderen. Beekafvoeren zullen toe gaan nemen. In delen van het gebied is een aanzienlijke stijging van de grondwaterstand te verwachten. De gebruiksmogelijkheden van landbouwgronden zullen sterk worden beperkt. Worden er echter omvangrijke aanvullende ontwateringsmaatregelen uitgevoerd voor de landbouw dan zullen de positieve effecten voor de natuur verminderen. Winplaats Loosbroek ligt op korte afstand van geologische breuken, uitbreiding van de onttrekking kan extra toestroom van zout grondwater tot gevolg hebben. Dit vormt een aandachtspunt voor een duurzaam gebruik van de winplaats.

5. Afweging van belangen

Deze aanvraag maakt onderdeel uit van een optimalisatie van de waterwinningen in het oostelijk deel van het voorzieningsgebied van Brabant Water. Met deze aanvraag wordt beoogd de diepe winning Loosbroek met 2.5 miljoen m³ uit te breiden en hiervoor de winplaatsen Boxmeer en/of Vierlingsbeek te sluiten. De totaal toegestane winningsomvang neemt hierbij niet toe.

Uit het MER blijkt dat handhaving van de bestaande winningen te Boxmeer en Vierlingsbeek mogelijk is. Door aanvullende maatregelen zijn de huidige effecten voor de landbouw te verminderen. Problematisch blijft de beperkte natuurlijke bescherming van de watervoerende lagen. Hierbij dient evenwel overwogen te worden dat voor veel ondiepe en zeer ondiepe grondwaterwinningen dit waterkwaliteits probleem ook aan de orde is.

Het ontwikkelen van een middeldiepe winning op de winplaatsen Loosbroek en Veghel is goed mogelijk. De hydrologisch effecten nemen hierdoor af ten opzichte van de winplaatsen Boxmeer en Vierlingsbeek. Een middeldiepe winning te Veghel en Loosbroek kan daarom als een realistisch alternatief beschouwd worden. Voor een middeldiepe winning zal een grondwaterbeschermingsgebied ingesteld moeten worden, waardoor beperkte belemmeringen ontstaan voor sommige ruimtelijke ontwikkelingen. Een diepe winning onder sterk afsluitende lagen heeft een sterke spreiding van effecten tot gevolg. De direct merkbare effecten zijn hierdoor kleiner dan bij een middeldiepe winning. Verder heeft een uitbreiding van de diepe winning tot gevolg dat geen nieuw zuiveringssysteem ontwikkeld hoeft te worden en is daardoor een snellere realisatie mogelijk. Brabant Water acht een verplaatsing naar het diepe pakket daarom de meest duurzame oplossing, met de minste effecten op de overige belangen, die snel is te realiseren.

Voor het aspect landbouw is de verplaatsing naar een diepe winning gunstig. De huidige droogteschade bij Boxmeer en Vierlingsbeek wordt beëindigd terwijl maar een beperkt nadeel voor de landbouw zal gaan optreden in de omgeving van Loosbroek. Het nadeel voor de landbouw bij de te natte situatie bij Boxmeer kan wel groot zijn. Verwacht kan worden dat dit in voldoende mate zal worden gemitigeerd.

Het positieve effect voor de natuur van het stoppen van de winningen Boxmeer en Vierlingsbeek is minder duidelijk, te meer omdat een deel van het positieve effect niet zal optreden door de aangepaste ontwatering voor de landbouw. Waterleidingtechnisch is de verplaatsing en daarbij behorende verdieping gunstig. Voor het veiligstellen van de gewenste waterkwaliteit zijn minder maatregelen nodig en volstaan kan worden met een eenvoudiger zuivering. Een indirect gevolg van de verplaatsing is dat de beschermingszones bij Boxmeer en Vierlingsbeek zullen worden opgeheven en een beperkte uitbreiding van de boringvrije zone bij Loosbroek zal optreden. Voorkomen moet worden dat door de uitbreiding van de winning extra toestroom van zout water vanuit oostelijke richting op gaat treden.

Gelet op het voorgaande zijn we van mening dat de gevraagde uitbreiding van de diepe winning van Loosbroek kan worden verleend. Vergroting van de totale winning is niet gewenst. Als voorwaarde zal worden opgenomen dat pas van de uitbreiding gebruik gemaakt mag worden nadat definitief is besloten de vergunningen Boxmeer en Vierlingsbeek in te trekken.

6. Besluit

Gelet op de Grondwaterwet besluiten wij:

- I. Aan Brabant Water NV vergunning te verlenen voor het onttrekken van water aan de bodem op het pompstation Loosbroek tot een maximum van 10.5 miljoen m³ per jaar en 1.050.000 m³ per maand uit het diepe watervoerende pakket tussen 120 en 165 meter onder maaiveld.
- II. Besluit, d.d. 14 november 1966, nr. 181263, waarbij vergunning is verleend voor een onttrekking van 8 miljoen m³ in te trekken.
- III. Dit besluit treedt in werking nadat de vergunningen Boxmeer en Vierlingsbeek op verzoek van Brabant Water definitief zijn ingetrokken en de hierop te nemen besluiten onherroepelijk zijn.
- IV. Dit besluit komt van rechtswege te vervallen indien het onder beslispunt III genoemde verzoek tot intrekking niet is gedaan binnen één jaar na het onherroepelijk worden van dit besluit.
- V. Het onttrokken water dient gebruikt te worden voor de bereiding van drinkwater voor de openbare drinkwatervoorziening.
- VI. Aan besluit de volgende voorschriften te verbinden:
 - a. Door Brabant Water dient een meet-, monitoring- en evaluatieplan te worden opgesteld overeenkomstig de aanzet voor evaluatieprogramma zoals opgenomen in het MER. Dit plan dient ter goedkeuring bij ons te worden ingediend.
 - b. In elk geval een jaar voordat de winningen Boxmeer en Vierlingsbeek worden beëindigd, dient conform het goedgekeurde plan zoals bedoeld in voorschrift VI, onder a, het meetnet te zijn ingericht en een nulmeting te hebben plaatsgevonden;
 - c. In het onder a genoemde plan dienen meetpunten opgenomen te worden om de mogelijke toestroom van zout grondwater te meten.

's-Hertogenbosch..24 januari 2012

Nummer
2737834

Overeenkomstig het door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant genomen
besluit,
namens deze,

drs. A.F. de Goede, bureauhoofd Grondwater

In verband met geautomatiseerd verwerken is dit document
digitaal ondertekend

